

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen

DATO 19. Juni 2013

JOURNAL NR.
RA-2011-120-0030

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00
FAX 72 68 90 04

Anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2011

Jeg fremsender herved Rigsadvokatens redegørelse om anvendelse af varetægtsfængsling i isolation i 2011. Redegørelsen bygger på politikredsens indberetninger om isolationsfængslinger afsluttet i 2011 og Justitsministeriets Forskningskontors bearbejdning af dette datamateriale. Redegørelsens hovedkonklusioner er gengivet nedenfor i punktform.

Som det fremgår af redegørelsen, har der fra 2010 til 2011 været en stigning i antallet af varetægtsfængslinger i isolation, mens den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne var på 24 dage, hvilket svarer til gennemsnittet i 2010.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at anvendelsen af isolationsfængsling vil kunne bero på en række forskellige faktorer med hensyn til udviklingen i og bekæmpelsen af kriminalitet. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger kan derfor ikke vurderes isoleret og heller ikke i sig selv ses som udtryk for en ændret anvendelse af isolationsfængsling. Således vil f.eks. en stigning i kriminalitetstyper, hvor efterforskningen kan nødvendiggøre isolationsfængsling, naturligt kunne indebære en stigning i anvendelsen af isolationsfængsling. Tilsvarende vil en særlig politimæssig indsats over for sådanne kriminalitetstyper naturligt kunne føre til en stigning i anvendelsen af isolationsfængsling. Den intensiverede politimæssige indsats på landsplan over for rocker- og bandekriminalitet kan således f.eks. antages at have en betydning for stigningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2010 til 2011.

Det relativt begrænsede samlede antal tilfælde, hvor isolationsfængsling anvendes, indebærer samtidig, at blot enkelte større sager med et antal sigtede, der varetægtsfængs-

les i isolation, vil kunne have mærkbar betydning for udviklingen i det samlede antal isolationsfængslinger på landsplan – og eventuelt for den gennemsnitlige varighed heraf. Da anvendelsen af isolationsfængsling beror på de helt konkrete omstændigheder i den enkelte sag, herunder på karakteren af kriminaliteten og den eller de involverede sigtedes forhold, vil det også af den grund kun i begrænset omfang være muligt ud fra udviklingen i antallet og varigheden af isolationsfængslinger at sige noget mere generelt om anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

I 2011 blev der i alt foretaget 186 isolationsfængslinger.

Antallet af isolationsfængslinger er steget med 46,5 % i forhold til 2010, hvor der blev foretaget i alt 127 isolationsfængslinger. Der er dog fortsat tale om det næstlaveste antal siden 2001, hvor Rigsadvokaten indførte indberetningsordningen vedrørende isolationsfængsling. I forhold til 2001 er der tale om et samlet fald på 66,4 %.

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger i 2011 var 24 dage, hvilket svarer til gennemsnittet i 2010. Den gennemsnitlige varighed har været faldende siden 2003.

Antallet af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger er steget fra én i 2010 til 5 i 2011.

Ingen unge under 18 år blev isolationsfængslet i 2011.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

1. Baggrund

1.1. Indberetningsordningen

Justitsministeriet tilkendegav i forarbejderne til lov nr. 428 af 31. maj 2000 om ændring af retsplejeloven og straffeloven (varetægtsfængsling i isolation mv.), at man løbende ville følge udviklingen i antallet og varigheden af varetægtsfængslinger i isolation.

I fortsættelse heraf anmodede Justitsministeriet ved brev af 16. juni 2000 Rigsadvokaten om at iværksætte en løbende statistikindsamling vedrørende udviklingen og varigheden af isolationsfængslinger, der kunne danne grundlag for en årlig redegørelse til Justitsministeriet.

På baggrund heraf iværksatte Rigsadvokaten ved Rigsadvokaten Informerer nr. 21/2001 en indberetningsordning vedrørende anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation. Ved ordningen blev politikredsene pålagt at indberette en række oplysninger vedrørende afsluttede isolationsfængslinger til Rigsadvokaten.

Indberetningerne har dannet grundlag for, at Rigsadvokaten for hvert år siden 2001 har kunnet afgive en redegørelse til Justitsministeriet for anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

I forarbejderne til lov nr. 1561 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven (varetægtsfængsling i isolation) tilkendegav Justitsministeriet, at man fortsat ønskede at modtage en årlig redegørelse fra Rigsadvokaten om anvendelse af isolationsfængsling og de initiativer, som udviklingen måtte give anledning til.

På den baggrund blev det i Rigsadvokatmeddelelse 4/2008 bestemt, at man skulle opretholde indberetningsordningen vedrørende afsluttede isolationsfængslinger.

Denne redegørelse vedrører anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2011 og er baseret på analyser, som Justitsministeriets Forskningskontor har gennemført på grundlag af politikredsenes kvartalsvise indberetninger til Rigsadvokaten vedrørende oplysninger om afsluttede isolationsfængslinger.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Justitsministeriets Forskningskontors analyse er vedlagt som bilag A.

Endvidere vedlægges bilag B-E, der indeholder nærmere oplysninger og statistik om varetægtsfængslinger i isolation i 2011.

1.2. Datagrundlag

Denne redegørelse er udformet efter de retningslinjer, der efter drøftelser med Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Rigspolitichefen samt efter forelæggelse for Strafferetsplejeudvalget har været gældende for mine tidligere redegørelser om anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation. Redegørelsen omfatter samtlige afsluttede isolationsfængslinger i 2011.

Oplysningerne til brug for statistikken for 2011 er i lighed med mine redegørelser for anvendelsen af isolationsfængsling i 2004-2010 udtrukket fra politiets journalsystem (POLSAS) og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor, jf. bilag A.

2. Anvendelsen af isolationsfængsling i 2011

- **Antal**

Der var 186 afsluttede varetægtsfængslinger i isolation i 2011.

Det fremgår af Justitsministeriets Forskningskontors undersøgelse, at isolationsfængsling i langt de fleste tilfælde er anvendt i forhold til meget grove lovovertrædelser. 94,6 % af isolationsfængslingerne – 176 ud af 186 – vedrører således lovovertrædelser, der efter loven kan medføre 6 års fængsel eller derover.

Kun 5,4 % (10) af isolationsfængslingerne vedrører lovovertrædelser, der normalt ikke kan medføre fængsel i 4 år eller derover. For disse sager gælder en ufravigelig grænse på 14 dage for anvendelse af isolationsfængsling.

- **Procentvis andel af varetægtsfængslinger i isolation**

Der blev anvendt isolation i 2,8 % af samtlige varetægtsfængslinger i 2011, jf. bilag A, tabel 2.

- **Samlet varighed**

RIGSADVOKATEN

Der blev i alt isolationsfængslet i 4.535 dage i 2011.

SIDE 4

- **Gennemsnitlig varighed**

Varetægtsfængslingerne i isolation havde i 2011 en gennemsnitlig varighed på 24 dage.

97,3 % (181) af isolationsfængslingerne blev afsluttet inden 8 uger. 78,5 % (146) blev afsluttet inden 6 uger. 71 % (132) blev afsluttet inden 4 uger, mens 51,6 % (96) blev afsluttet inden 2 uger.

1,1 % (2) af isolationsfængslingerne havde en varighed på mellem 8 uger og 3 måneder, og yderligere 1,6 % (3) havde en varighed på mere end 3 måneder.

Isolationsfængslingerne med en varighed på mere end 8 uger er behandlet nærmere nedenfor.

For yderligere oplysninger om varigheden af de afsluttede isolationsfængslinger i 2011 henvises til bilag A, tabel 3 og 4.

- **Isolationsfængsling med en varighed på mere end 8 uger**

Efter retsplejelovens § 770 d, stk. 3, kan en isolationsfængsling ikke forlænges ud over 8 uger, hvor arrestanten er over 18 år, eller ud over 4 uger, hvor arrestanten er under 18 år, medmindre Rigsadvokatens godkendelse foreligger, og retten derefter tiltræder anklagemyndighedens begæring. Bestemmelsen lovfæster den tidligere gældende forelæggelsesordning vedrørende isolationsfængslinger ud over 3 måneder, der var fastsat af Rigsadvokaten. Formålet med forelæggelsesordningen er at sikre en restriktiv og ensartet praksis for dispensation fra tidsgrænserne.

Som nævnt var der i 2011 5 isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger.

Heraf varede de 3 isolationsfængslinger mere end 3 måneder. Disse 3 sager vedrører alle sigtelser for terrorisme (§ 114) og stammer fra Københavns Vestegns politi. De 2 øvrige sager, hvor der var isolationsfængslet i mere end 8 uger, angik narkotikakriminalitet (§ 191, stk.1) og var fra Københavns Politi.

Bilag E indeholder en nærmere beskrivelse af disse isolationsfængslinger.

RIGSADVOKATEN

- **Isolationsfængsling af personer under 18 år**

SIDE 5

I 2011 var ingen unge under 18 år isolationsfængslet.

- **Fordeling på kriminalitetstyper**

Isolationsfængslingerne i 2011 har følgende fordeling efter kriminalitetstype: Narkotikakriminalitet (53,8 %), manddrab og forsøg herpå (25,8 %), forbrydelser vedrørende våben (8,6 %), røveri (3,8 %), anden berigelseskriminalitet (3,2 %), vold og trusler mv. (2,2 %), andre straffelovsovertrædelser (0,5 %) og seksualitetsforbrydelser (0,5 %).

De 3 sager med mere end 3 måneders isolationsfængsling vedrørte sigtelser for terrorisme (§ 114). I gennemsnit har disse 3 personer været isolationsfængslet i 107 dage. Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængsling ved sigtelser for manddrab og forsøg herpå var 28 dage, og lige efter følger sigtelser for narkotikakriminalitet med et gennemsnit på 24 dage. I øvrigt bemærkes, at den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingen for næsten alle kriminalitetskategorier er kortere i 2011 end i 2010, og at det er de tre isolationsfængslede for terrorismesigtelser, der trækker den samlede gennemsnitslængde op på 2010-niveauet.

For nærmere oplysning henvises til bilag A, tabel 4.

- **Regional fordeling**

Københavns Politi foretog samlet set flest isolationsfængslinger i 2011, idet 57,5 % (i alt 107) af alle isolationsfængslinger blev foretaget i sager, der blev behandlet af Københavns Politi. Antallet af isolationsfængslinger i de øvrige kredse var væsentligt lavere. Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi foretog næstflest isolationsfængslinger. Her blev 12,4 % (i alt 23) af samtlige isolationsfængslinger foretaget. Midt- og Vestsjællands Politi samt Københavns Vestegns Politi foretog tredjeflest isolationsfængslinger. Her blev i hver politikreds 6,5 % (i alt 12 i hver politikreds) af samtlige isolati-

onsfængslinger foretaget. Herudover blev der foretaget mellem 5 og 8 isolationsfængslinger i 4 politikredse og mellem 0 og 4 isolationsfængslinger i yderligere 4 politikredse.

Bornholms Politi foretog flest isolationsfængslinger set i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 15 % af samtlige varetægtsfængslede i Bornholms Politikreds blev anbragt i isolation i 2011. Det bemærkes, at det drejer sig om i alt 3 isolationsfængslinger ud af i alt 20 varetægtsfængslinger. Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi foretog næstflest isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslede, idet 5,1 % (i alt 23) af samtlige varetægtsfængslede i denne kreds (i alt 453) blev anbragt i isolation i 2011.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

Der henvises for yderligere oplysninger til bilag A, tabel 3, som indeholder en oversigt over antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikredse, ligesom bilaget angiver den procentvise andel af isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger i 2011. Om tilsynet med isolationsfængslinger, herunder evt. lokale og regionale forskelle i anvendelsen heraf, henvises til pkt. 4 nedenfor.

3. Udvikling i forhold til tidligere år

- **Antallet af varetægtsfængslinger i isolation**

Udviklingen i anvendelsen af isolationsfængslinger har varieret en del i perioden 2001-2011.

Fra 2001-2003 faldt antallet af isolationsfængslede fra 553 til 476. I 2004 steg antallet til 580, mens det i perioden 2005-2007 igen faldt. I 2005 var der således 499 isolationsfængslinger, mens der var 475 isolationsfængslinger i 2006 og 273 isolationsfængslinger i 2007. I 2008 steg antallet af isolationsfængslinger til 327, mens der i 2009 var tale om et fald til 210 og i 2010 igen et fald til 127.

I 2011 er antallet af isolationsfængslinger steget i forhold til 2010. Antallet er således øget fra 127 i 2010 til 186 i 2011, svarende til en stigning på 46,5 %.

Fra 2001, hvor Rigsadvokaten indførte indberetningsordningen vedrørende isolationsfængsling, til 2011 er der tale om et samlet fald på 66,4 %, og de 186 isolationsfængslinger i 2011 er det næstlaveste antal i hele perioden siden 2001.

For nærmere oplysning henvises til bilag A, tabel 1, og bilag B.

Stigningen fra 2010 til 2011 angår især sager om manddrab og forsøg herpå samt forbrydelser vedrørende våben, idet førstnævnte er steget fra 12 til 48 isolationsfængslinger, mens sidstnævnte er steget fra 5 til 16 isolationsfængslinger, jf. bilag A, tabel 4. I samme periode er antallet af sigtelser for manddrab og forsøg herpå steget med 2 % og sigtelser for forbrydelser vedrørende våben med 10 %.

Stigningen fra 2010 til 2011 i antallet af isolationsfængslinger kan således ikke udelukkende forklares med ændringer i antallet af sigtelser.

Som anført indledningsvis kan bl.a. den intensiverede politimæssige indsats på landsplan over for rocker- og bandekriminalitet antages at have haft en betydning for stigningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2010 til 2011.

RIGSADVOKATEN

SIDE 7

- **Den samlede varighed af isolationsfængslingerne**

Justitsministeriets Forskningskontor har bemærket, at det samlede antal dage i isolation er steget fra 3.083 i 2010 til 4.535 i 2011, hvilket svarer til en stigning på 47 %. Niveaueet i 2011 svarer næsten til det i 2009, men er noget lavere end i de foregående år.

- **Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne**

Varetægtsfængslingerne i isolation varede i årene 2001 til 2007 i gennemsnit 28 dage (2001), 30 dage (2002), 37 dage (2003), 36 dage (2004), 33 dage (2005), 29 dage (2006), 27 dage (2007), 21 dage (2008), 22 dage (2009) og 24 dage (2010), jf. bilag B.

I 2011 var den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne 24 dage, hvilket svarer til gennemsnittet i 2010.

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingen for næsten alle kriminalitetskategorier er kortere i 2011 end i 2010, og det er de tre isolationsfængslede for terrorismesigtelser, der trækker den samlede gennemsnitlige længde op på 2010-niveau.

- **Antallet af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger**

Anvendelsen af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger har varieret en del i perioden 2001 til 2011, jf. bilag B.

I 2001 var der således 79 isolationsfængslinger på mere end 8 uger. I 2002 faldt dette tal til 73. Herefter var der en kraftig stigning til 106 i 2003 og 142 i 2004. Siden 2004

er antallet faldet markant – til 63 i 2005, 55 i 2006, 19 i 2007, 7 i 2008, 10 i 2009 og 1 i 2010.

I 2011 var der 5 isolationsfængslinger på mere end 8 uger.

- **Ingen unge under 18 år isolationsfængslet i 2011**

Der var i 2011 ingen personer under 18 år, der var isolationsfængslede.

Anvendelse af isolationsfængsling i forhold til unge under 18 år i perioden 2001-2011 fremgår af bilag C.

RIGSADVOKATEN

SIDE 8

Det fremgår heraf, at antallet af anvendte isolationsfængslinger har været lavt i hele perioden (2001-2011), idet isolationsfængsling alene har været anvendt overfor mellem 0 og 6 unge under 18 år hvert år. Det fremgår endvidere, at isolationsfængslingerne set over hele perioden har haft en varighed på mellem 1 og 56 dage, og at varigheden generelt har været faldende.

4. Rigsadvokatens fremtidige kontrol med anvendelsen af isolationsfængsling

Som en del af den generelle styrkelse af kvalitets- og legalitetskontrollen i anklagemyndigheden blev indberetningsordningen i Rigsadvokatmeddelelse 4/2008 i februar 2012 justeret således, at politikredsene skal sende deres kvartalsvise statistiske udtræk om afsluttede isolationsfængslinger til statsadvokaten, således at de regionale statsadvokater kan inddrage dem i det almindelige tilsyn med politikredsene.

Herudover skal de regionale statsadvokater i årsrapporten til Rigsadvokaten om kvalitets- og legalitetssikringen af straffesagsbehandlingen i politikredsene redegøre for udviklingen i antallet og varigheden af isolationsfængslinger, baggrunden herfor samt tiltag til at begrænse omfanget, ligesom statsadvokaterne skal forholde sig til de lokale og regionale forskelle i antallet og andelen af varetægtsfængslinger i isolation.

Som omtalt i de senere års redegørelser om langvarige varetægtsfængslinger har Rigsadvokaten gennem de senere år arbejdet målrettet med at forenkle og afskaffe manuelle indberetningsformer. I den forbindelse er der nu blevet udviklet en ny applikation i anklagemyndighedens ledelsesinformationsværktøj, QlikView, som indebærer, at opgørelsen af brugen af varetægtsfængsling kan baseres på data direkte fra et centralt elektronisk datagrundlag i Politiets Sagsbehandlingssystem, POLSAS. Den nye applikation har dannet grundlag for min redegørelse for 2011 og 2012 om anvendelse af langvarige varetægtsfængslinger. Der arbejdes for tiden på, at applikationen tillige skal omfatte varetægtsfængsling i isolation.

Det forventes, at applikationen bl.a. kan styrke muligheden for løbende at følge varigheden og antallet af varetægts- og isolationsfængslinger og for at arbejde mere målrettet med at begrænse varetægtsfængslingernes længde, herunder varetægtsfængsling i isolation.

Den nye ledelsesinformation forventes samtidig at overflødiggøre den hidtidige indberetningsordning for isolationsfængslinger, der dermed kan udfases i 2013. Informationer, der hidtil er fremgået af de skemaer, politikredsene har indsendt, forventes således fremover i nødvendigt omfang tilvejebragt ved udtræk fra politiets og anklagemyndighedens sagsbehandlingssystem.

RIGSADVOKATEN

Derudover vil der i 2013 med baggrund i bl.a. den nye ledelsesinformation blive udviklet og implementeret et nyt koncept for statsadvokaternes tilsyn med politikredsenes anvendelse af varetægts- og isolationsfængslinger.

SIDE 9

Det er således forventningen, at min årlige redegørelse om anvendelse af varetægtsfængsling i isolation fremover vil basere sig på elektroniske dataudtræk fra POLSAS på samme måde, som det nu er tilfældet med redegørelsen om langvarige varetægtsfængslinger. Jeg vil med afsæt i den nye ledelsesinformation og i statsadvokaterne årsrapporter samt i forbindelse med de konkrete sager, der forelægges for Rigsadvokaten med henblik på isolationsfængsling ud over 8 uger, fortsat nøje følge udviklingen i anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

**JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR
JANUAR 2013****STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING**

I forlængelse af ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2011. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2011. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængslede alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 186 afsluttede isolationsfængslinger i 2011, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2011.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327
2009	210
2010	127
2011	186

Som det ses af tabellen, har antallet af isolationsfængslinger varieret noget, men har de fleste år frem til 2006 har ligget på ca. 500 årlige isolationsfængslinger. I 2007 var antallet noget mindre, hvilket kan hænge sammen med en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at reducere brugen af isolationsfængsling. Desuden kan det efterslæb, retsreformen måtte have medført, have influeret på mindskningen. Fra 2007 til 2008 ses en stigning på 20 pct. i antallet af isolationsfængslinger, men dette følges af et markant fald (på 36 pct.) fra 2008 til 2009 og endnu et markant fald fra 2009 til 2010 (på 40 pct.). Fra 2010 til 2011 er det sket en stigning på 46 pct., men i 2011 er der dog stadig tale om et relativt lille antal isolationsfængslinger, nemlig i alt 186.

Stigningen fra 2010 til 2011 angår især manddrab og forsøg herpå samt forbrydelser vedrørende våben, idet førstnævnte er steget fra 12 til 48 isolationsfængslinger, mens sidstnævnte er steget fra 5 til 16 isolationsfængslinger, jf. tabel 4. I samme periode er antallet af sigtelser for manddrab og forsøg herpå steget med to pct. og sigtelser for forbrydelser vedrørende våben med 10 pct.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 5,3 pct. af de varetægtsfængslede i 2008 blev anbragt i isolation, drejede det sig om 3,2 pct. i 2009, 1,9 pct. i 2010 og 2,8 pct. i 2011. I årene inden 2007 var andelen af varetægtsfængslinger, hvor der blev anvendt isolationsfængsling, betydeligt højere, nemlig på 8-10 pct.

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2011.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %
2009	3,2 %
2010	1,9 %
2011	2,8 %

I 2011 var varigheden af isolationsfængslingerne i 52 pct. af tilfældene på indtil 14 dage, mens yderligere 27 pct. varede fra 2 uger og til og med 6 uger. De resterende 22 pct. varede mere end 6 uger, jf. tabel 3. Tre isolationsfængslinger varede mere end 3 måneder.

Tabel 3 viser, at Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 15 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Også i de tidligere år har Bornholms Politi ligget højt med hensyn til anvendelse af isolationsfængsling. På andenpladsen ligger Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi, hvor 5,1 pct. af varetægtsfængslingerne i 2011 har været forbundet med

isolationsfængsling, mens der for Københavns Politi er tale om 4,8 pct. – den tredjestørste andel isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger.

Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds 2011.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage-3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	312	4	1,3 %	1	3	0	0	0	0	0
Østjylland	476	8	1,7 %	2	6	0	0	0	0	0
Midt- og Vestjylland	369	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	297	5	1,7 %	2	3	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	580	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Fyn	385	7	1,8 %	0	6	1	0	0	0	0
Sydsjællands og Lolland-Falster	453	23	5,1 %	5	11	3	0	4	0	0
Midt- og Vestsjælland	485	12	2,5 %	3	5	1	2	1	0	0
Nordsjælland	605	5	0,8 %	2	2	1	0	0	0	0
Københavns Vestegn	461	12	2,6 %	4	5	0	0	0	0	3
København	2.233	107	4,8 %	7	26	30	12	30	2	0
Bornholm	20	3	15,0 %	3	0	0	0	0	0	0
I alt	6.676	186	2,8 %	29	67	36	14	35	2	3

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.¹

Tabellen viser også, at isolationsfængslingerne i København er længerevarende end i dem i de øvrige politikredse, idet andelen af isolationsfængslinger på over to uger er større for dem, som har siddet isolationsfængslet i København. Dette kan hænge sammen med, at København både har relativt mange og relativt komplicerede sager med narkotikakriminalitet, idet andelen af isolationsfængslinger vedrørende narkotikakriminalitet dels er større i Københavns politikreds og dels varer længere end i andre politikredse.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2011 var 24 dage, hvilket svarer til gennemsnittet i 2010. I 2008 og 2009 var gennemsnittet på henholdsvis 21 og 22 dage.

¹ Antal varetægtsfængslede er opgjort på samme måde som i tidligere års redegørelser og omhandler som anført *påbegyndte* varetægtsfængslinger i 2011. Antallet kan ikke sammenlignes med det samlede antal varetægtsfængslinger i redegørelsen om langvarige varetægtsfængslinger i 2011 og 2012, der er opgjort på et andet grundlag og omfatter antallet af *afsluttede* varetægtsfængslinger inden for strafferetsplejen i henholdsvis 2011 og 2012 (se Rigsadvokatens redegørelse om anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2011 og 2012).

De tre tilfælde af mere end tre måneders isolationsfængsling angår sigtelser for terrorisme. I gennemsnit har de tre personer været isolationsfængslet i 107 dage. Manddrab og forsøg herpå indtager en andenplads med hensyn til varigheden af isolationsfængslingen med et gennemsnit på 28 dage, men isolationsfængslede for narkotikakriminalitet følger tæt efter med 24 dage i gennemsnit i isolation. I øvrigt bemærkes, at den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingen for næsten alle kriminalitetskategorier er kortere i 2011 end i 2010, og at det er de tre terrorismesigtelser, der trækker den samlede gennemsnitlige længde op på 2010-niveauet.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger, 2010 og 2011.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2011	I alt 2010	Gennemsnit dage 2011	Gennemsnit i dage i 2010
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage - 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab og forsøg herpå	4	20	5	4	15	0	0	48	12	28	32	
Vold og trusler m.v.	1	3	0	0	0	0	0	4	2	11	26	
Seksualitetsforbrydelser	1	0	0	0	0	0	0	1	0	6	-	
Røveri	2	5	0	0	0	0	0	7	2	10	47	
Anden berigelse	2	4	0	0	0	0	0	6	2	11	28	
Narkotikakriminalitet	16	29	24	10	19	2	0	100	102	24	23	
Forb. vedr. våben	2	6	7	0	1	0	0	16	5	18	18	
Terrorisme	0	0	0	0	0	0	3	3	0	107	-	
Andre straffelovs-overtrædelser	1	0	0	0	0	0	0	1	1	6	93	
Lov om euforiserende stoffer	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-	4	
I alt	29	67	36	14	35	2	3	186	127	24	24	

Det samlede antal dages isolationsfængsling i 2011 var på 4.535 mod 3.083 i 2010. Niveauet i 2011 svarer næsten til det i 2009, men er noget lavere end i de foregående år.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

Der var i 2011 ingen personer under 18 år, der var isolationsfængslede.

6. Nye længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge nye regler om isolationsfængsling fra 2007 må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end

8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mindst 2 år (stk. 3).

I 2011 har der været 10 isolationsfængslinger i sager, der angår lovovertrædelser, der i normale tilfælde ikke kan medføre fængsel på 4 år eller derover. I ingen af disse tilfælde har isolationsfængslingen været mere end de 14 dage, loven foreskriver som maksimum.

Alle de øvrige 176 isolationsfængslinger i 2011 angår lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Heraf varede fem isolationsfængsling mere end 8 uger. Tre af disse er de førnævnte terrorismesager (§ 114), der alle stammer fra Københavns Vestegns Politi. Herudover er der to sager om narkotikakriminalitet (§ 191, stk. 1) fra Københavns Politi.

Oversigt over antallet af afsluttede isolationsfængslinger fordelt efter varighed i perioden 2001-2011

Varighed	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57dage - 3 mdr.	Over 3 mdr.	I alt over 8 uger	Gennemsnit i dage	I alt
2001	70	173	132	57	42	71	8	79	28	553
2002 ¹	52	143	128	66	39	69	4	73	30	531
2003	28	142	109	52	39	85 ²	21 ²	106	37	476
2004	48	173	114	50	53	126	16	142	36	580
2005	70	148	105	69	44	52	11	63	33	499
2006	57	142	110	67	45	53	2	55	29	475
2007	37	95	60	28	34	15	4	19	27	273
2008	52	134	73	32	29	5	2	7	21	327
2009	36	90	41	18	15	5	5	10	22	210
2010	10	44	35	22	15	0	1	1	24	127
2011	29	67	36	14	35	2	3	5	24	186

¹ I ét tilfælde har isolationsfængslingen været afbrudt og herefter genoptaget. I tabellen er isolationsperioderne registreret særskilt. Der er derfor registreret i alt 501 isolationsfængslinger vedrørende i alt 500 personer.

² Korrigeret på baggrund af nye oplysninger i forhold til Rigsadvokatens redegørelse for isolationsfængslinger i 2003. Justitsministeriets Forskningsenhed har oplyst, at korrektionen ikke medfører ændringer i de gennemsnitlige tal for 2003.

Oversigt over antal og varighed af afsluttede isolationsfængslinger af personer under 18 år i perioden 2001-2011

	Isolationsfængslinger af personer under 18 år	Varighed					I alt
		1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	
2001				1			1
2002				1	2		3
2003			1	4			5
2004		1	2	1		1	5
2005			2			2	4
2006		5	1				6
2007		1	4				5
2008		1	3				4
2009							0
2010				1			1
2011							0

Oversigt over det samlede antal påbegyndte varetægtsfængslinger samt det samlede antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation i absolutte tal og i % af det samlede antal varetægtsfængslinger for 2001 – 2011

År	Antal påbegyndte varetægtsfængslinger ¹	Antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation ²	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger
2001	5.839	553	9,5%
2002	6.086	501	8,2 %
2003	6.202	476	7,7 %
2004	5.907	580	9,8 %
2005	5.762	532	9,2 %
2006	5.919	475	8 %
2007	5.919	273	4,6 %
2008	6.124	327	5,3 %
2009	6.509	210	3,2 %
2010	6.663	127	1,9 %
2011	6.676	186	2,8 %

¹Kilde: Rigspolitiet. Det bemærkes, at antal varetægtsfængslede er opgjort på samme måde som i tidligere års redegørelser og omhandler som anført *påbegyndte* varetægtsfængslinger i 2011. Antallet kan ikke sammenlignes med det samlede antal varetægtsfængslinger i redegørelsen om langvarige varetægtsfængslinger i 2011 og 2012, der er opgjort på et andet grundlag og omfatter antallet af *afsluttede* varetægtsfængslinger inden for strafferetsplejen i henholdsvis 2011 og 2012 (se Rigsadvokatens redegørelse om anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2011 og 2012).

²Kilde: Bilag A, tabel 1 (Justitsministeriets Forskningskontor, Statistik om isolationsfængsling i 2011).

Sager om varetægtsfængsling i isolation udover 8 uger i 2011

I 2011 var der 5 afsluttede isolationsfængslingsforløb med en varighed på mere end 8 uger.

1. fængslingsforløb

Isolationsperioden havde en varighed på i alt 66 dage og 1 time.

Om sagen kan følgende oplyses:

- 1 person
- Isolationsfængsling i 66 dage og 1 time
- Sigtet for overtrædelse af straffelovens §§ 191 og 192 a

A var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 og § 192 a ved den 14. november 2010 at have klargjort og solgt kokain sammen med to andre personer. A blev også sigtet for at være i besiddelse af en maskinpistol. Det blev formodet, at A havde kontakt til en leverandør, som var rejst til udlandet for at hente og levere ca. 7 kg. kokain til A.

A blev den 15. november 2010 varetægtsfængslet i isolation, da der var bestemte grunde til at antage, at varetægtsfængslingen i sig selv ikke var tilstrækkelig til at hindre arrestanten i at vanskeliggøre forfølgningen i sagen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, jf. § 770 a og b, idet der bl.a. var sandsynlighed for, at A ville skabe kontakt til leverandøren og advare ham om, at politiet ville anholde ham, hvis han vendte tilbage til Danmark.

A blev den 21. marts 2012 ved Københavns Byret idømt fængsel i 13 år for overtrædelse af straffelovens § 191. Dommen blev stadfæstet af Østre Landsret den 20. september 2012.

2.-4. fængslingsforløb

Isolationsperioderne havde en varighed på i alt 106-108 døgn.

Om sagen kan følgende oplyses:

- 3 personer
- Isolationsfængsling i 106-108 døgn
- Sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114, stk.1, nr. 1 og 6, jf. § 21

A, B og C var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 114, stk. 1, nr. 1 og nr. 6, jf. § 21, ved forud for den 29. december 2010 at have forsøgt at begå handlinger som nævnt i stk. 1, nr. 1 og nr. 6 af en karakter, som kunne tilføje Danmark alvorlig skade, idet de sigtede i Sverige anskaffede sig våben til formålet. Politiet havde på baggrund af observationer og aflytninger fået mistanke om, at A, B og C var i færd med at planlægge et terrorangreb mod Politikens Hus på Rådhuspladsen, hvor blandt andre Jyllandsposten har til huse.

De sigtede blev varetægtsfængslet i isolation, da der var bestemte grunde til at antage, at varetægtsfængslingen i sig selv ikke var tilstrækkelig til at hindre arrestanterne i at vanskeliggøre forfølgningen i sagen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, jf. § 770 a og b, idet der var tale om meget alvorlig grænseoverskridende kriminalitet, som krævede fortsat efterforskning. De pågældende havde ikke ved fængslingen udtalt sig i sagen, hvorfor der var risiko for, at de ville påvirke hinandens og andres forklaringer om deres formål med at rejse til Danmark og besiddelsen af våben, og det blev antaget, at sagen havde internationale forgreninger.

De pågældende blev den 4. juni 2012 ved Retten i Glostrup idømt fængsel i 12 år for forsøg på terrorisme efter straffelovens § 114, stk. 1, nr. 1 og nr. 6, jf. § 21, jf. § 237 samt § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. våbenloven. De pågældende er udleveret til Sverige, hvor de afsoner. Én af de dømte ankede til Østre Landsret, som den 31. januar 2013 stadfæstede byrettens dom, herunder udviste den pågældende for bestandig.

5. fængslingsforløb

Isolationsperioden havde en varighed på i alt 58 døgn og 1 time

Om sagen kan følgende oplyses:

- 1 person
- Isolationsfængsling i 58 døgn og 1 time
- Sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191

A var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 ved i november 2010 og januar 2011 at have dels solgt, dels besiddet store mængder kokain med henblik på salg.

Den sigtede blev varetægtsfængslet i isolation, da der var bestemte grunde til at antage, at varetægtsfængslingen i sig selv ikke var tilstrækkelig til at hindre arrestanten i at vanskeliggøre forfølgningen i sagen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, jf. § 770 a og b, idet der var tale om store mængder kokain (ca 14 kg), og da sigtede var uden særlig tilknytning til Danmark og nægtede at udtale sig. Retten fandt efter sagens karakter og sigtedes forhold, at der var bestemte grunde til at antage, at han ville forsøge at vanskeliggøre forfølgningen i sagen, herunder ved gennem andre indsatte at påvirke medsigtede eller ved trusler eller på anden lignende måde at påvirke andre.

Den pågældende blev den 21. marts 2012 i Københavns Byret idømt fængsel i 13 år for overtrædelse af straffelovens § 191. Dommen blev den 20. september 2012 stadfæstet af Østre Landsret.